

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Doorstroomkeuzedelen in het mbo

*Onderzoeksrapport over de rol van doorstroomkeuzedelen in doorstroom en
studiesucces op de vervolgopleiding*

augustus 2026

Dit rapport is een uitgave van:

Afdeling Informatieproducten
Dienst Uitvoering Onderwijs
Marije Verheul en David van de Merwe

augustus 2026

Auteursrechten voorbehouden

Alle intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot deze uitgave berusten bij Dienst Uitvoering Onderwijs of diens licentiegevers. Behoudens de uitzonderingen van de Auteurswet mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Dienst Uitvoering Onderwijs. Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Dienst Uitvoering Onderwijs is niet aansprakelijk voor eventuele onvolledigheden of onjuistheden in de door haar verstrekte gegevens, al dan niet afkomstig van derden.

Copyright © 2026, Dienst Uitvoering Onderwijs, Nederland, in opdracht van Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Doorstroomkeuzedelen in het mbo

Inhoudsopgave

Samenvatting 4

1 Introductie 5

- 1.1 Keuzedelen in het mbo 5
- 1.2 Doorstroomkeuzedelen 5
- 1.3 Doorstroom in het mbo 5
- 1.4 Effectiviteit van doorstroomkeuzedelen 6
- 1.5 Onderzoeksvragen 6

2 Methode 7

- 2.1 Data 7
- 2.2 Populatie 7
- 2.3 Doorstroom en studiesucces 7
- 2.4 Statistische beveiliging 7
- 2.5 Logistische regressie 7

3 Resultaten 8

- 3.1 Oriëntatie op doorstroom 8
 - 3.1.1 Stromen studenten die een doorstroomkeuzedeel volgen door? 8
 - 3.1.2 Verschilt doorstroom per doorstroomkeuzedeel? 10
- 3.2 Studiesucces 11
 - 3.2.1 Draagt het volgen van een doorstroomkeuzedeel bij aan studiesucces op de vervolgopleiding? 11
 - 3.2.2 Verschilt studiesucces per doorstroomkeuzedeel? 12

4 Discussie 14

Bibliografie 15

A Bijlage 16

- A.1 Gevolgde keuzedelen binnen de populatie 16
- A.2 Doorstroompercentage per doorstroomkeuzedeel voor niveau 2 20
- A.3 Doorstroompercentage per doorstroomkeuzedeel voor niveau 3 22
- A.4 Doorstroompercentage per doorstroomkeuzedeel voor niveau 4 25
- A.5 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 2 naar niveau 3 30
- A.6 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 2 naar niveau 4 31
- A.7 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 3 naar niveau 4 32
- A.8 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 4 naar hbo 33

Samenvatting

Doorstroomkeuzedelen zijn bedoeld voor studenten die willen doorstromen naar een vervolgopleiding binnen het mbo of die van het mbo willen doorstromen naar het hbo. Er zijn op dit moment veel verschillende doorstroomkeuzedelen, ieder met een eigen invulling. Deze keuzedelen hebben als doel dat studenten zicht kunnen oriënteren en voorbereiden op een eventuele vervolgopleiding. Een doorstroomkeuzedeel kan twijfelende studenten helpen om een weloverwogen keuze te maken. Daarnaast bereid een doorstroomkeuzedeel studenten voor op de overstap, waardoor deze soepeler zou moeten verlopen.

In dit rapport beschrijven we de relatie tussen het volgen van een doorstroomkeuzedeel en de daadwerkelijke doorstroom. Daarnaast onderzoeken we of het volgen van een doorstroomkeuzedeel het studiesucces op de vervolgopleiding verhoogt.

Studenten die een doorstroomkeuzedeel volgen kiezen vaker voor een vervolgopleiding dan studenten die geen doorstroomkeuzedeel volgen. Doorstroomkeuzedelen hebben geen effect op studiesucces op de vervolgopleiding. Er zijn echter wel grote verschillen in studiesucces tussen individuele keuzedelen.

1 Introductie

1.1 Keuzedelen in het mbo

Sinds 2016 zijn mbo-opleidingen voor ongeveer 15% van de studieduur gevuld met erkende keuzedelen. Dit zijn keuzevakken waarbij leerlingen meer tijd besteden aan specifieke materie om zo de aansluiting met de arbeidsmarkt of vervolgopleiding te verbeteren. Voorbeelden van keuzedelen zijn oriëntatie op ondernemerschap, Chinese taal en cultuur voor beginners, dak- en gevelbegroening en plantkunde in het laboratorium. Er zijn specifieke eisen aan de vakkennis en vaardigheden die behandeld moet worden in een keuzedeel, maar binnen ieder keuzedeel en iedere instelling kan dit op andere manier worden ingericht.

Bij de invoer van keuzedelen was het aanbod nog klein (SBB, 2025), waardoor studenten niet altijd keuze hadden. Ook was het mogelijk om een diploma te halen met onvoldoendes voor alle keuzedelen, doordat het resultaat van het keuzedeel niet meetelde voor het diploma. Met de tijd is zowel het aanbod van de keuzedelen vergroot als de mogelijkheid voor scholen om examenmateriaal in te kopen verbeterd. Vanaf schooljaar 2020/2021 is voor keuzedelen een slaag-zakregeling ingevoerd, waardoor het resultaat van het keuzedeel nu wel relevant is voor het behalen van een diploma.

Alhoewel het totaalaanbod van keuzedelen is vergroot over tijd (SBB, 2025), kon het nog steeds voorkomen dat studenten weinig keuzeoptyes hadden. Doordat keuzedelen gekoppeld zijn aan kwalificaties, waren er een beperkt aantal toegestane keuzedelen per kwalificatie. Op dit moment wordt het volgen van een keuzedeel dat niet gekoppeld is aan een de kwalificatie van de student gedoogd. Het is de bedoeling dat keuzedelen in de toekomst officieel worden losgekoppeld van de kwalificatie (OCW, 2026).

1.2 Doorstroomkeuzedelen

Keuzedelen kunnen worden onderverdeeld in meerdere thema's, namelijk generiek, remediërend, verbredend, verdiepend en doorstroom (of een combinatie van deze thema's). Het doel van een zogenaamd doorstroomkeuzedeel is tweevoudig. Ten eerste kan het keuzedeel een twijfelende student helpen om de juiste keuze te maken voor wel of niet doorstromen. Ten tweede heeft een doorstroomkeuzedeel als doel een student goed voor te bereiden op de overstap naar een vervolgopleiding, door een combinatie van verwachtingsmanagement, vakgerichte vaardigheden, het behalen van vrijstellingen en/of het verbeteren van studievaardigheden. Vrijstellingen die behaald kunnen worden door het volgen van een keuzedeel zijn bijvoorbeeld gericht verplichte onderdelen voor het behalen van een mbo diploma. Denk hierbij aan het volgen van een keuzedeel voor Nederlands, rekenen of Engels.

1.3 Doorstroom in het mbo

Tabel 1.1: Het percentage studenten dat na het behalen van een diploma kiest voor doorstroom.

Niveau diploma	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2	60,1	61,1	60,6	54,9	52,7	53,4
3	39,5	40,0	38,7	34,3	30,8	28,1
4	40,1	43,4	40,5	36,7	34,9	34,2

Na het behalen van een mbo diploma kiest een deel van de studenten er voor om door te stromen (zie Tabel 1.1). Doorstroom is het hoogste onder studenten met een niveau 2 diploma. Het percentage doorstroom is voor alle niveaus afgenomen in de laatste jaren.

Tabel 1.2: Het percentage studenten dat na doorstroom uitvalt (door switch of stoppen). Het jaar is hier het diplomajaar

Soort doorstroom	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Doorstroom 2 naar 3	28,4	30,3	33,9	32,3	32,2	29,8
Doorstroom 2 naar 4	32,9	32,3	38,2	37,4	35,9	35,1
Doorstroom 3 naar 4	17,0	16,4	18,5	18,8	16,9	16,8
Doorstroom 4 naar hbo	26,9	26,2	31,0	35,8	33,1	30,9

Van de studenten die doorstromen valt een deel van de studenten uit in het eerste jaar door stoppen of switch van studie (Zie Tabel 1.2). Dit percentage is het laagste voor studenten die doorstromen van mbo niveau 3 naar mbo niveau 4. Uitval

na het behalen van een diploma was voor alle soorten doorstroom het hoogst in de schooljaren 2020 en 2021. De afgelopen jaren is er weer een daling te zien. Het is waarschijnlijk dat hier een rol is van de coronapandemie.

1.4 Effectiviteit van doorstroomkeuzedelen

Uit onderzoek op basis van vragenlijsten, speciaal gericht op studenten die het doorstroomkeuzedeel 'voorbereiding hbo' hadden gevolgd, bleek dat ongeveer de helft van de studenten het keuzedeel behulpzaam vond bij de overstap naar het hbo (Vervoort et al., 2018).

Uit de monitor beleidsmaatregelen hoger onderwijs 2022/2023 kwam echter naar voren dat er geen verschil was in het uitvalpercentage na het eerste jaar van de hbo-studie tussen studenten die wel of geen doorstroomkeuzedeel gevolgd hadden (Broek et al., 2023). De monitor beleidsmaatregelen is gebaseerd op een combinatie van registergegevens uit het hoger onderwijs en meerdere vragenlijsten ingevuld door studenten. Naast deze gegevens is er weinig informatie beschikbaar over de effectiviteit van doorstroomkeuzedelen.

1.5 Onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is het onderzoeken van het effect van doorstroomkeuzedelen. Daarbij kijken we (indirect) naar de twee doelen van een doorstroomkeuzedeel: oriëntatie op doorstroom en studiesucces.

Ten eerste zal worden onderzocht welke rol een doorstroomkeuzedeel heeft in doorstroom naar een vervolgopleiding met daarbij de volgende onderzoeksvragen:

- Stroomden studenten die een doorstroomkeuzedeel volgen door?
- Verschilt doorstroom per doorstroomkeuzedeel?

Ten tweede wordt het effect van doorstroomkeuzedelen op doorstroomsucces na het eerste jaar van de vervolgopleiding onderzocht met daarbij de volgende onderzoeksvragen:

- Draagt het volgen van een doorstroomkeuzedeel bij aan studiesucces op de vervolgopleiding?
- Verschilt studiesucces per doorstroomkeuzedeel?

2 Methode

2.1 Data

Informatie over behaalde diploma's, inschrijvingen en gevolgde keuzedelen binnen het mbo zijn afkomstig uit het register onderwijsdeelnemers (ROD). Gegevens over keuzedelen zijn pas beschikbaar op het moment dat een student een diploma heeft behaald. Het is niet bekend wanneer een student het keuzedeel heeft gevolgd. Diploma's en inschrijvingen zijn voor de analyse verwerkt in zogenaamde basisbestanden (ééncijferbestanden) door DUO informatieproducten.

Inschrijvingsgegevens voor het schooljaar 2025/2026 zijn nog niet definitief en kunnen nog wijzigen.

Informatie over eigenschappen van keuzedelen, zoals de naam en indeling voor wel- of niet doorstroom is afkomstig uit het keuzedelenregister van de SBB (zie <https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl/keuzedelen>). Sociaaleconomische statusscores op wijkniveau (SES-WOA) zijn afkomstig van het CBS (zie <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2026/o8/sociaal-economische-status-per-viercijferige-postcode>).

2.2 Populatie

De startpopulatie voor dit onderzoek bestaat uit studenten die een BOL diploma hebben behaald op mbo niveau 2, 3 of 4 in 2018/2019 t/m 2023/2024. Diploma's zonder geregistreerde keuzedelen zijn niet meegenomen in de analyse.

Doorstroomkeuzedelen gericht op doorstroom naar een opleiding die niet geregistreerd wordt in de ROD-gegevens zijn geëxcludeerd bij analyses over doorstroom. Dit zijn bijvoorbeeld doorstroomkeuzedelen gericht op politie of defensie.

Meer details over het aantal unieke gevolgde keuzedelen, het totaal aantal gevolgde keuzedelen, het aantal keuzedelen per student en het aantal studenten dat een doorstroomkeuzedeel heeft gevolgd binnen deze populatie, zijn te vinden in Bijlage A.1.

2.3 Doorstroom en studiesucces

Met doorstroom wordt in dit onderzoek directe doorstroom naar een vervolgopleiding bedoeld. Er is gekozen voor de term doorstroom om aan te sluiten bij de benaming van de doorstroomkeuzedelen. Een student stroomt door binnen het huidige onderzoek als de student na het behalen van een diploma in het volgende schooljaar op 1 oktober een inschrijving heeft op een vervolgopleiding. Doorstromen naar een vervolgopleiding op hetzelfde niveau is niet meegenomen in dit onderzoek. Het gaat specifiek om doorstroom van niveau 2 naar niveau 3, doorstroom van niveau 2 naar niveau 4, doorstroom van niveau 3 naar niveau 4 en doorstroom van niveau 4 naar hbo. Doorstroom van niveau 1 naar niveau 2 valt buiten de scope van het huidige onderzoek, omdat een niveau 1 diploma geen startkwalificatie is. Een student met een tussenjaar na het behalen van een diploma, wordt meegenomen in de categorie niet-doorstroom.

Een student is succesvol na doorstroom als de student 1 jaar na doorstroom op 1 oktober ingeschreven is op dezelfde studie, of een diploma heeft behaald op het nieuwe niveau. Binnen het mbo wordt een studie als dezelfde studie beschouwd als de kwalificatie valt onder dezelfde beroepsopleiding.

2.4 Statistische beveiliging

In dit rapport wordt statistische beveiliging toegepast. Aantallen kleiner dan 5 of berekeningen gebaseerd op minder dan 5 personen worden niet weergegeven.

2.5 Logistische regressie

Met behulp van een logistische regressie is onderzocht of het volgen van een doorstroomkeuzedeel gerelateerd was aan doorstroom of studiesucces. Voor beide uitkomstmaten zijn de regressiemodellen los toegepast per diplomaniveau of doorstroomsoort. Voor doorstroom van niveau 2 naar niveau 4 is geen logistische regressie uitgevoerd voor studiesucces vanwege het beperkte aantal studenten. Vanwege verschillen over tijd in zowel het aanbod van doorstroomkeuzedelen is de logistische regressie uitgevoerd op één cohort (2021/2022). De Bonferroni-correctie is toegepast om te corrigeren voor meervoudige vergelijkingen.

De outputvariabelen voor de regressies waren doorstroom (ja/ nee) of studiesucces (ja/ nee). Omdat de instelling van de student een grote rol lijkt te spelen in het aanbod van keuzedelen en de keuze voor doorstroom, is er gekozen voor de instelling als intercept in het model. Geslacht, Leeftijd, Herkomst, SES-WOA en het volgen van een doorstroomkeuzedeel zijn meegenomen als inputvariabelen. Leeftijd is onderverdeeld in 4 categorieën: <18, 18 t/m 19, 20 t/m 24 en >24.

Herkomst bestaat uit 4 categorieën: eerste generatie, tweede generatie, Nederlandse herkomst en onbekende herkomst. SES-WOA is opgedeeld in drie gelijke categorieën, ingedeeld op basis van de volledige Nederlandse populatie.

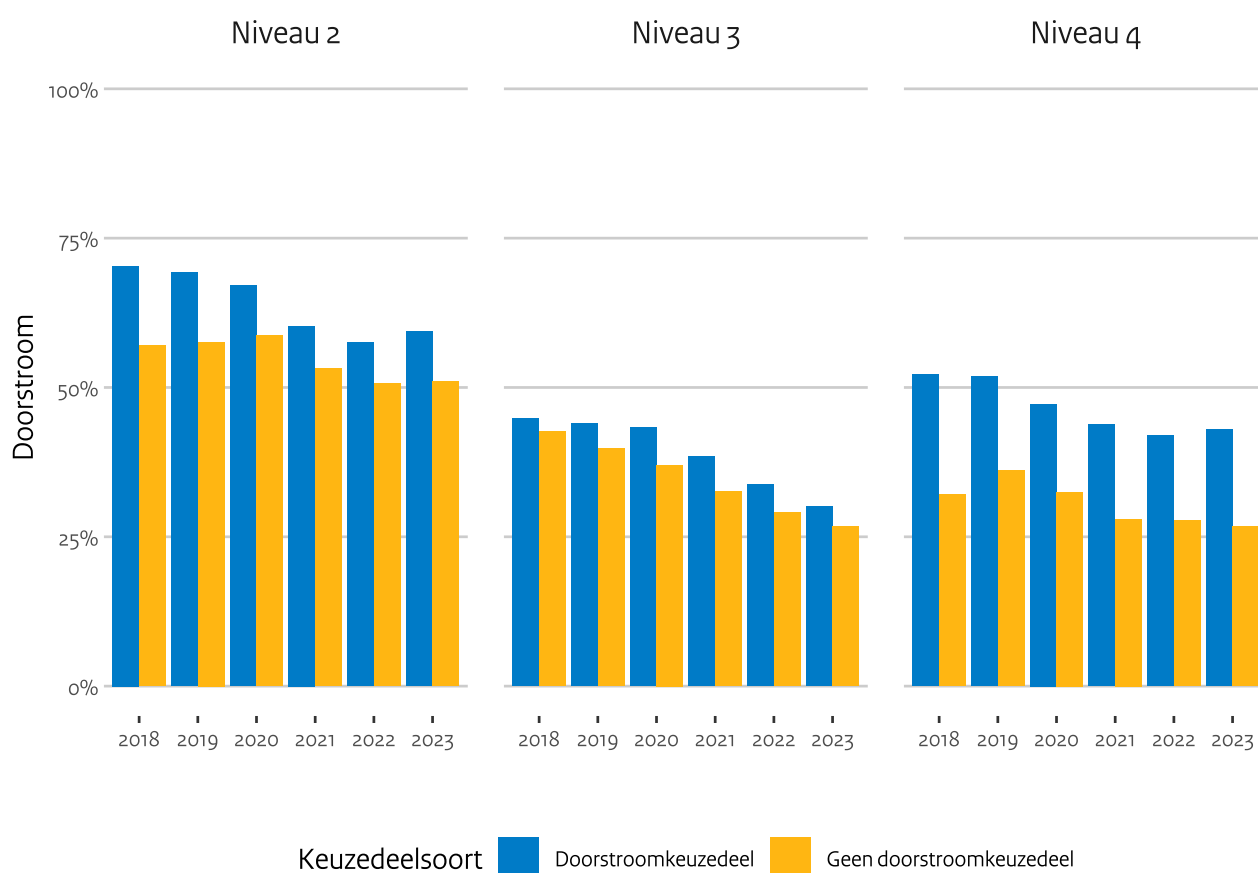
3 Resultaten

3.1 Oriëntatie op doorstroom

3.1.1 Stromen studenten die een doorstroomkeuzedeel volgen door?

Het percentage studenten dat doorstroomt na het volgen van minimaal één doorstroomkeuzedeel verschilt per niveau (Figuur 3.1). Het doorstroompercentage na het volgen van een doorstroomkeuzedeel is het hoogst voor niveau 2. In de periode van 2018/2019 t/m 2023/2024 ligt het percentage doorstroom tussen de 57% en 70%. Het doorstroompercentage is het laagst voor niveau 3 (tussen 30% en 45%). Voor niveau 4 kiest in deze jaren 42% tot 52% van de doorstroomkeuzedeelvolgers voor doorstroom naar het hbo. Het percentage doorstroomkeuzedeelvolgers dat kiest voor doorstroom neemt voor alle niveaus af over tijd. Voor niveau 2 en 4 lijkt deze daling in 2023 te stabiliseren.

Studenten die minimaal één doorstroomkeuzedeel hebben gevolgd, stromen vaker door dan studenten die geen doorstroomkeuzedeel hebben gevolgd (Figuur 3.1). Met name in niveau 4 is er voor studenten met een doorstroomkeuzedeel een hoger doorstroompercentage. Voor niveau 3 is dit verschil het kleinst.

Figuur 3.1: Het doorstroompercentage per keuzedeelsoort.

Ook het aandeel doorstromers dat een doorstroomkeuzedeel heeft gevolgd, verschilt sterk per niveau (Tabel 3.1). Dit is het hoogst voor niveau 4, gevolgd door niveau 3 en niveau 2. Voor studenten met een niveau 3 diploma is een stijging te zien in het aandeel doorstroomkeuzedeelvolgers over tijd. Voor studenten met een niveau 4 diploma daalt het aandeel doorstroomkeuzedeelvolgers over tijd.

Doorstroom kan ook beïnvloed worden door andere factoren zoals instelling, leeftijd, geslacht, herkomst of ses-woa (Broek, Termorshuizen, & Cuppen, 2023). Als er in een logistische regressie gecorrigeerd wordt voor deze factoren blijft de relatie tussen het volgen van minimaal één doorstroomkeuzedeel en doorstroom bestaan. Daarnaast is er voor alle niveaus een effect van leeftijd en herkomst. Oudere studenten kiezen minder vaak voor doorstroom dan jongere studenten. Ook studenten met een niet-Nederlandse herkomst kiezen vaker voor doorstroom. Het effect van leeftijd en herkomst is groter dan het effect van het volgen van een doorstroomkeuzedeel. Uit deze analyses blijkt dat studenten die een doorstroomkeuzedeel volgen vaker doorstromen.

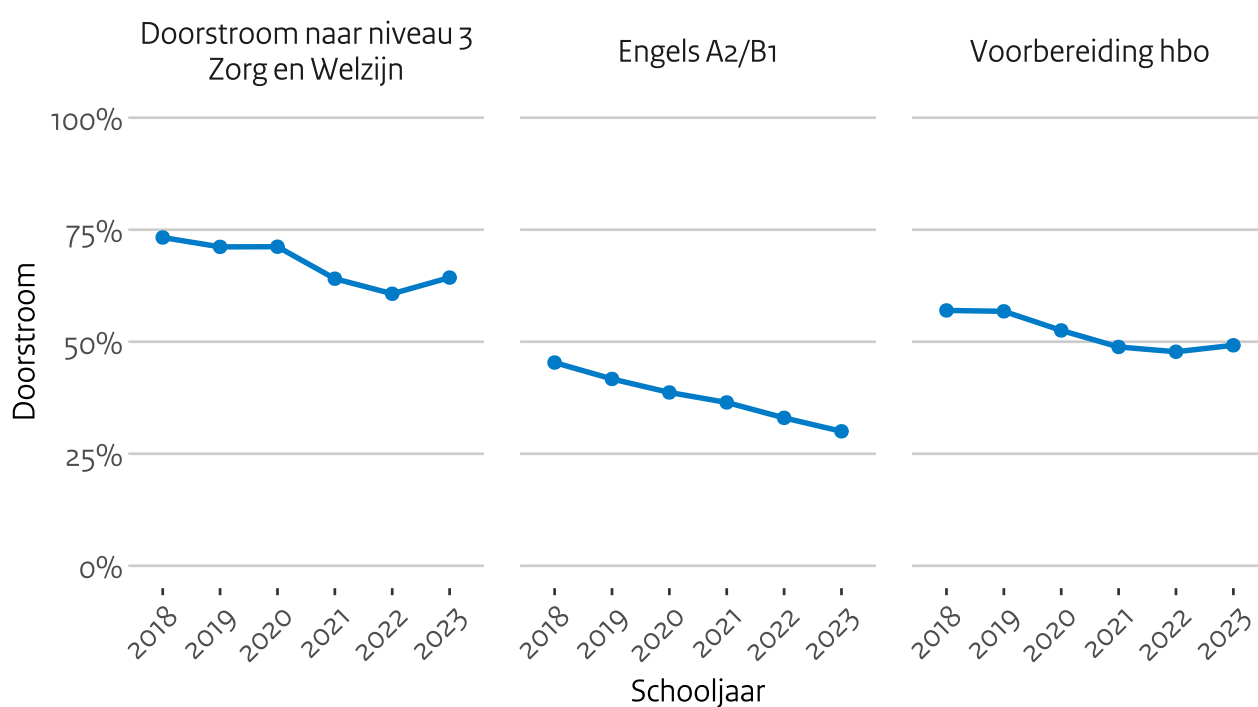
Tabel 3.1: Het percentage doorstromers dat een doorstroomkeuzedeel heeft gevolgd.

Niveau diploma	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2	32,2	29,9	34,9	35,2	35,7	35,2
3	28,5	29,9	37,1	42,8	45,0	45,8
4	71,3	61,5	64,7	66,4	60,7	57,9

3.1.2 Verschilt doorstroom per doorstroomkeuzedeel?

Het aandeel studenten dat doorstroomt verschilt sterk per keuzedeel. Ook is er variatie over tijd. Het laagste percentage doorstroom in de gemeten jaren voor een individueel keuzedeel is 9%. Het hoogste percentage doorstroom is 85%. Voor een volledig overzicht van alle keuzedelen uitgesplitst per diplomaniveau, zie Bijlage A.2, Bijlage A.3 en Bijlage A.4.

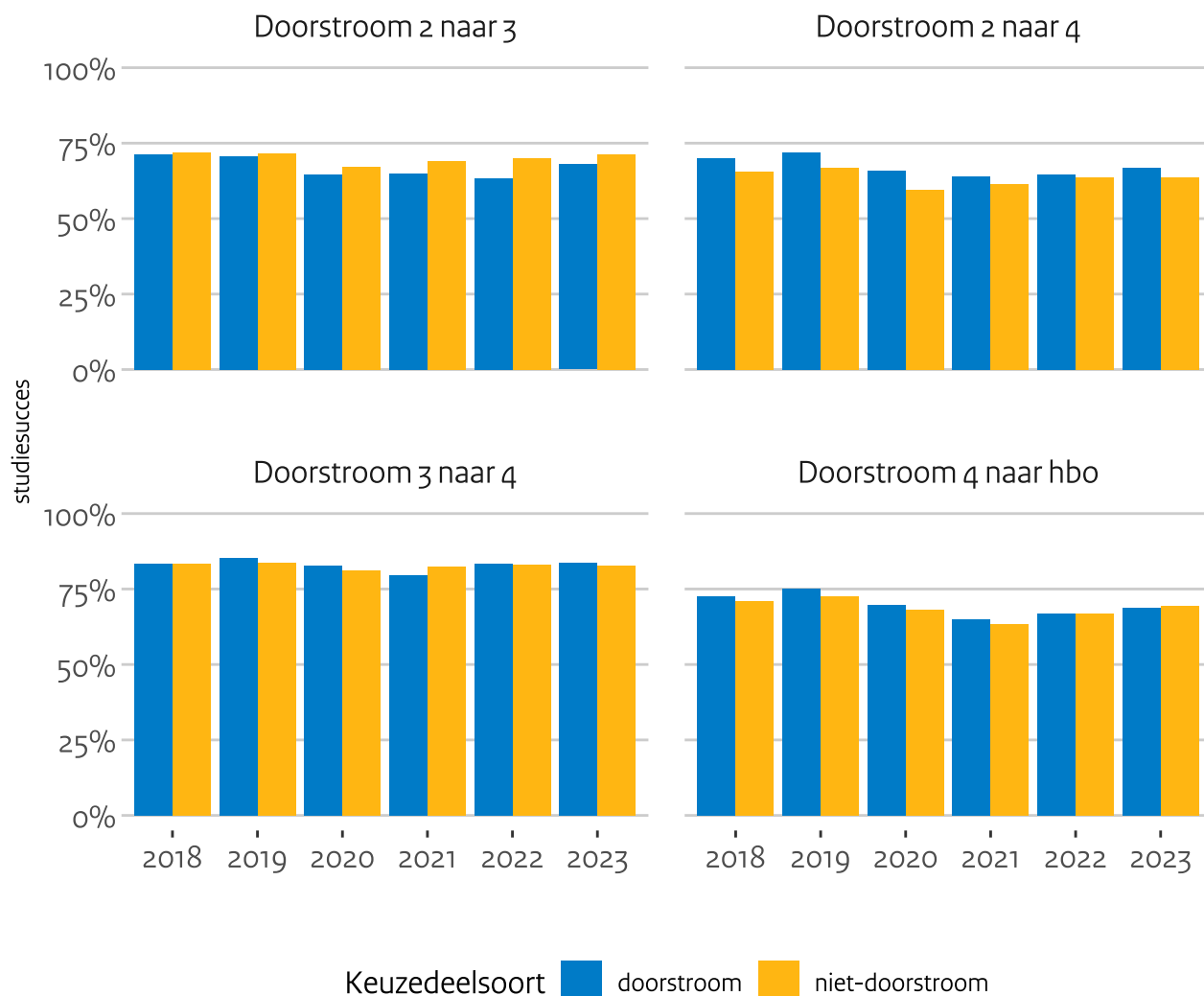
Het is mogelijk dat een deel van de variatie over tijd te verklaren is doordat slechts een klein aantal studenten het keuzedeel volgt. Voor doorstroomkeuzedelen met meer studenten is er minder variatie over tijd. Het meestgevolgde doorstroomkeuzedeel onder studenten met een niveau 2 diploma is “doorstroom naar niveau 3 zorg en welzijn”. Over tijd is er een kleine daling te zien in het percentage studenten dat kiest voor doorstroom na het volgen van dit keuzedeel (Figuur 3.2). Vergeleken met andere keuzedelen heeft dit keuzedeel een hoog percentage studenten dat kiest voor doorstroom. Het meestgevolgde doorstroomkeuzedeel onder studenten met een niveau 3 diploma is ‘Engels A2/B1’. Het percentage studenten dat kiest voor doorstroom na het volgen van dit keuzedeel daalt over tijd. Het meest gevolgde doorstroomkeuzedeel onder studenten met een diploma op niveau 4 is ‘voorbereiding hbo’. Er zijn ieder jaar meer dan 10.000 studenten die dit keuzedeel hebben gevolgd. Het percentage studenten dat kiest voor doorstroom is redelijk constant over tijd, maar er is wel sprake van een kleine afname tussen 2019/2020 en 2021/2022.

Figuur 3.2: Doorstroompercentage voor populaire doorstroomkeuzedelen op niveau's 2, 3 en 4

3.2 Studiesucces

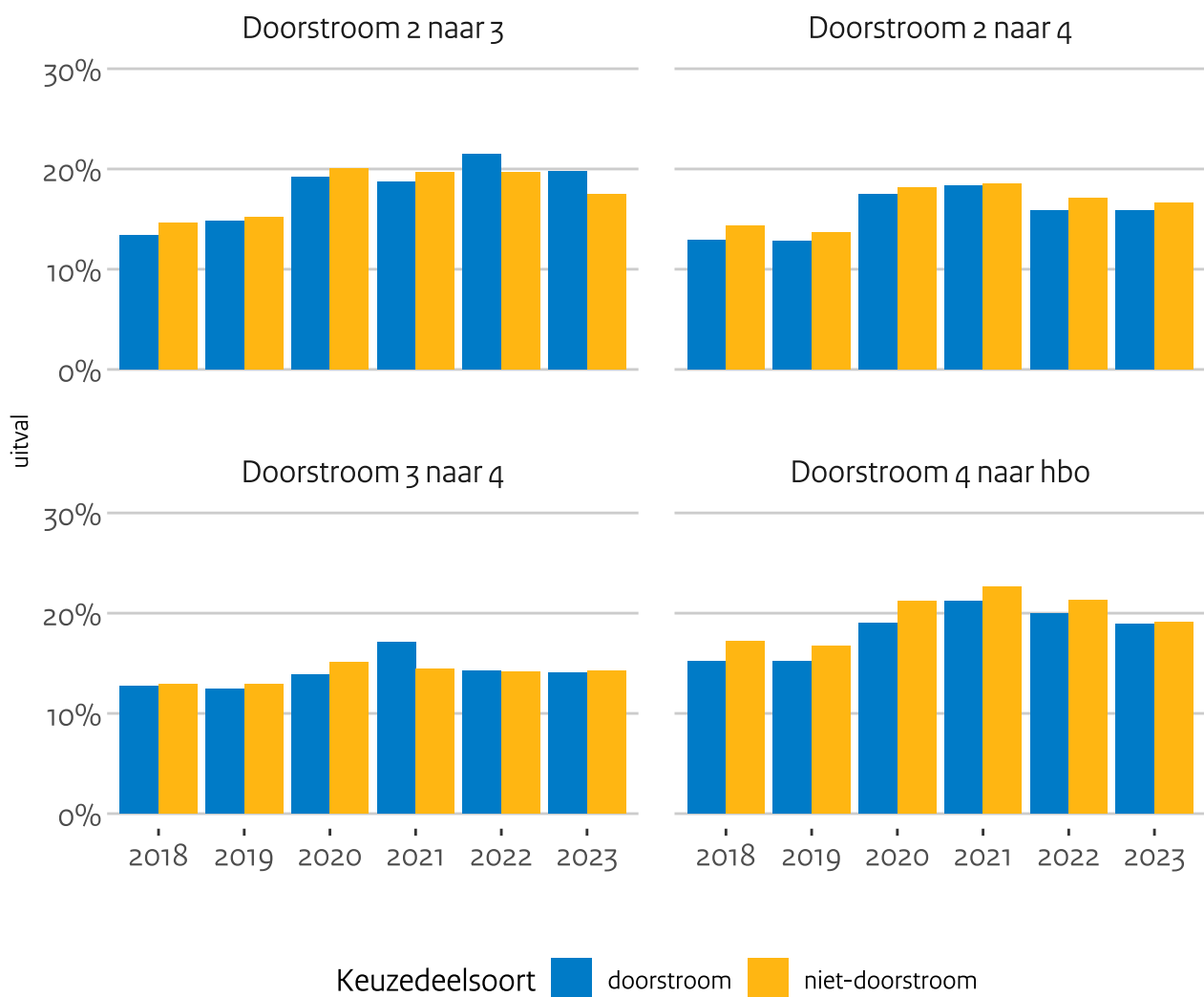
3.2.1 Draagt het volgen van een doorstroomkeuzedeel bij aan studiesucces op de vervolgopleiding?

Figuur 3.3: Studiesucces per keuzedeelsoort uitgesplitst naar doorstroomniveau

Het volgen van een doorstroomkeuzedeel draagt niet bij aan studiesucces op de vervolgopleiding (Figuur 3.3). Bij doorstroom van niveau 2 naar niveau 3 lijkt het studiesucces in meer recente jaren hoger te zijn voor studenten die geen doorstroomkeuzedeel hebben gevolgd. Bij doorstroom van niveau 2 naar niveau 4 is er in alle jaren een klein voordeel van het volgen van een doorstroomkeuzedeel. Voor doorstroom van niveau 3 naar niveau 4 en van niveau 4 naar hbo is het percentage studiesucces over alle jaren grotendeels gelijk, met enkele kleine variaties.

Als er met behulp van een logistische regressie gecorrigeerd wordt voor andere factoren, zoals geslacht, leeftijd, ses-woa en herkomst is er geen effect meetbaar van doorstroomkeuzedelen op studiesucces. Bij doorstroom van niveau 4 naar het hbo is het studiesucces voor tweede generatie studenten lager dan voor andere studenten.

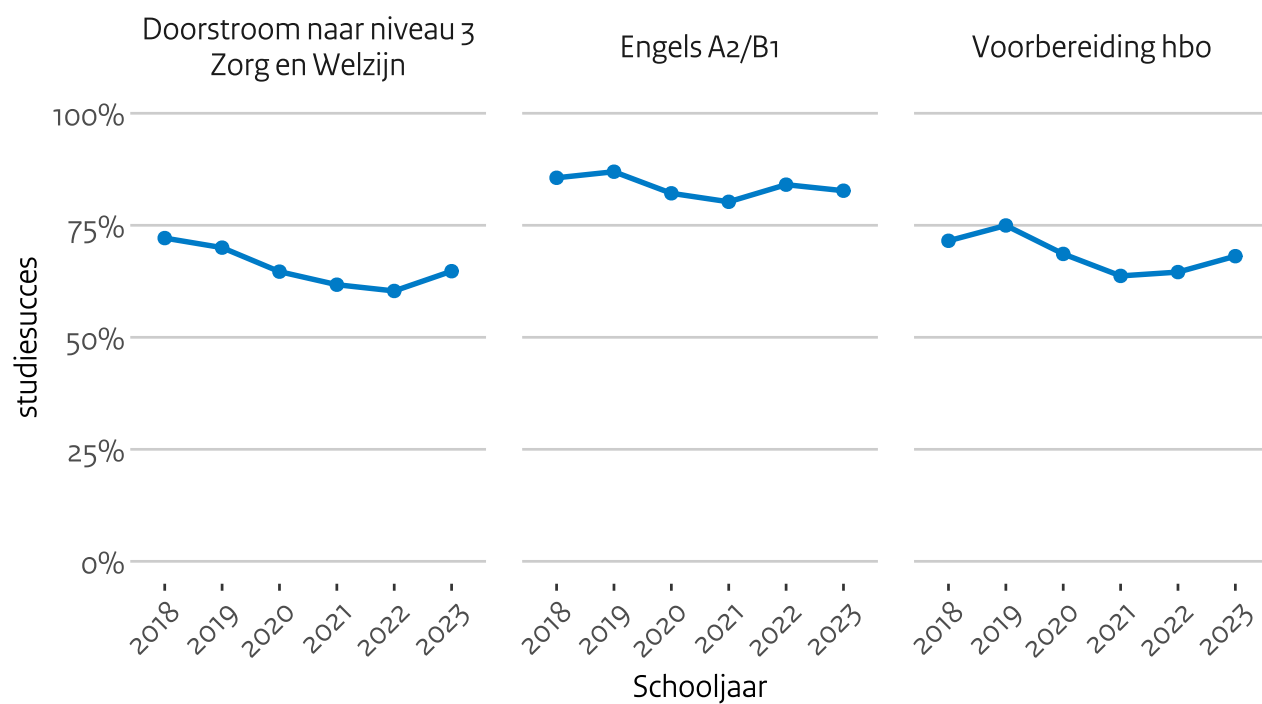

Figuur 3.4: Uitval per keuzedeelsoort uitgesplitst naar doorstroomniveau

Het ontbreken van verschillen in studiesucces kan niet verklaard worden door onderscheid te maken tussen uitval en switch. Het percentage studenten dat uitvalt na het eerste jaar is grotendeels vergelijkbaar tussen studenten die wel of geen doorstroomkeuzedeel hebben gevolgd (Figuur 3.4). Over tijd is er wel iets meer variatie te zien in het percentage uitval, maar er zijn geen duidelijke trends. Voor de doorstroom van niveau 4 naar hbo is er in de schooljaren 2018 t/m 2022 wel een hogere uitval onder de studenten die geen doorstroomkeuzedeel hebben gevolgd.

3.2.2 Verschilt studiesucces per doorstroomkeuzedeel?

Het percentage studiesucces verschilt per doorstroomkeuzedeel. Daarnaast zijn er verschillen over tijd. Het laagst gemeten percentage studiesucces is 39%. Het hoogste percentage is 90%. Een overzicht van studiesucces per soort doorstroom kan worden gevonden in Bijlage A.5, Bijlage A.6, Bijlage A.7 en Bijlage A.8. Voor de individuele veel gevolgde keuzedelen is er echter weinig variatie in studiesucces over tijd (Figuur 3.5).

Figuur 3.5: Studiesucces voor populaire keuzedelen

4 Discussie

In het huidige rapport hebben we onderzoek gedaan naar de effectiviteit van doorstroomkeuzedelen, op basis van twee doelen van doorstroomkeuzedelen (oriëntatie op doorstroom en bevorderen studiesucces). Studenten die een doorstroomkeuzedeel volgen, stromen vaker door dan studenten die geen doorstroomkeuzedeel volgen. Het volgen van een doorstroomkeuzedeel draagt echter niet bij aan studiesucces.

Alhoewel studenten die een doorstroomkeuzedeel volgen vaker doorstromen, kan er niet geconcludeerd worden dat het doorstroomkeuzedeel verantwoordelijk is voor deze verhoogde doorstroom. Het is waarschijnlijk dat studenten die doorstroom overwegen vaker kiezen voor een doorstroomkeuzedeel. Het feit dat een deel van de studenten na het volgen van een doorstroomkeuzedeel niet kiest voor doorstroom, zou er op kunnen duiden dat deze studenten na de oriëntatie een andere keuze hebben gemaakt. Resultaten van een enquête onder 233 volgers van het keuzedeel 'voorbereiding hbo', lijken echter te suggereren dat het keuzedeel weinig invloed had op de keuze voor doorstroom naar het hbo (Vervoort, Diepen, & Elffers, 2018). Het is mogelijk dat studenten door beperkt aanbod kiezen voor een keuzedeel dat niet aansluit bij de interesse van de betreffende studenten (SBB, 2025). Alhoewel het aanbod verbeterd is, gaf 25% van de studenten in de JOB-monitor van 2024 aan ontevreden te zijn over de keuzedelen waaruit gekozen kon worden (JOB, 2024).

In dit onderzoek is er geen effect meetbaar van het volgen van een doorstroomkeuzedeel op studiesucces. Dit komt overeen met de resultaten eerdere enquêtes onder hbo studenten, uit de monitor beleidsmaatregelen hoger onderwijs 2022/2023 (Broek, Termorshuizen, & Cuppen, 2023). Alhoewel er geen effect is op studiesucces, kan een doorstroomkeuzedeel wel andere (subjectieve) positieve effecten hebben. Zo gaf ongeveer 50% van de studenten in de eerdergenoemde enquête over het keuzedeel 'voorbereiding hbo' aan dat het keuzedeel heeft geholpen bij de overstap naar het hbo (Vervoort, Diepen, & Elffers, 2018).

Dit onderzoek heeft wel enkele limitaties. In de huidige studie kijken we naar het studiesucces na het eerste jaar en niet naar een eventueel effect op het behalen van een diploma. Alhoewel het niet waarschijnlijk is dat een doorstroomkeuzedeel op lange termijn andere effecten heeft, kan dit op basis van de huidige gegevens niet uitgesloten worden.

In de tijdsperiode waarin in dit onderzoek naar keuzedelen wordt gekeken zijn er meerdere veranderingen geweest, bijvoorbeeld in het aanbod van keuzedelen, de verplichte koppeling met kwalificatiecodes en het meetellen van het resultaat van keuzedelen voor het behalen van een diploma. Daarnaast is het ook mogelijk dat er veranderingen zijn geweest in de invulling van de keuzedelen. Ook de coronaperiode kan invloed hebben gehad op de resultaten. Hier is geen rekening mee gehouden bij de analyses.

In de analyses worden veel groepen gecombineerd, waardoor individuele effecten mogelijk minder zichtbaar zijn. Ieder keuzedeel is anders ingericht en heeft daarom mogelijk een ander effect oriëntatie of studiesucces. Ook het pad dat de student aflegt of de aansluiting tussen de twee opleidingen en het keuzedeel van de student kunnen een rol spelen in de effectiviteit van doorstroomkeuzedelen. Daarnaast kunnen er verschillen zijn in studiesucces per vervolgopleiding, mogelijk doordat sommige opleidingen of overstappen als lastiger worden ervaren. Hiervoor is in dit onderzoek niet gecorrigeerd.

Desondanks biedt dit onderzoek waardevolle inzichten in effectiviteit van doorstroomkeuzedelen. De analyses en extra gegevens in de bijlages vormen een relevante informatiebron de basis kan vormen voor verder onderzoek.

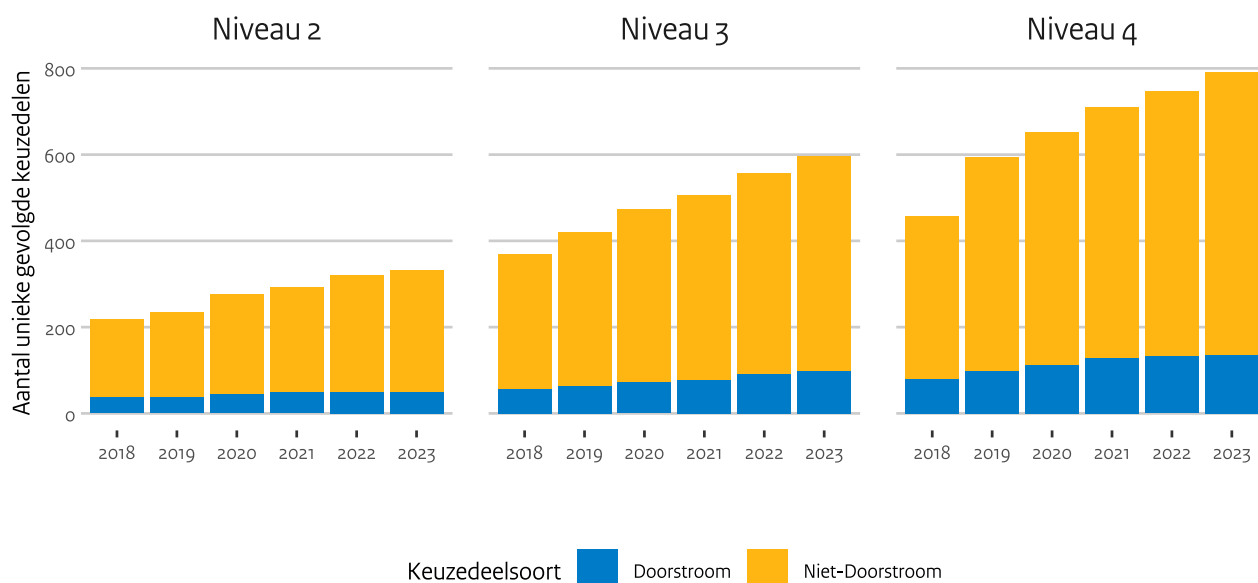
Bibliografie

- Broek, A. van den, Termorshuizen, T., & Cuppen, J. (2023). *Monitor beleidsmaatregelen hoger onderwijs 2022-2023*.
- JOB. (2024). *JOB-monitor 2024*. <https://jobmbo.nl/wp-content/uploads/2024/06/JOB-monitor-2024.pdf>
- OCW. (2026). *Wetsvoorstel VABA: stand van zaken*. <https://www.nieuwsbrievenminocw.nl/actueel/nieuws/2026/02/05-mbo/wetsvoorstel-vaba-stand-van-zaken>
- SBB. (2025). *11 Rapportage monitor keuzedelen en mbo certificaten*. <https://www.s-bb.nl/media/zkwnnmzl/11e-rapportage-monitor-keuzedelen-en-mbo-certificaten.pdf>
- Vervoort, M., Diepen, M. van, & Elffers, L. (2018). "We staan aan de wieg van iets moois": Eerste ervaringen en opbrengsten van het Keuzedeel Voorbereiding hbo. <https://dare.uva.nl/search?identifier=2ef1dcda-6f83-4202-9753-886892370fc5>

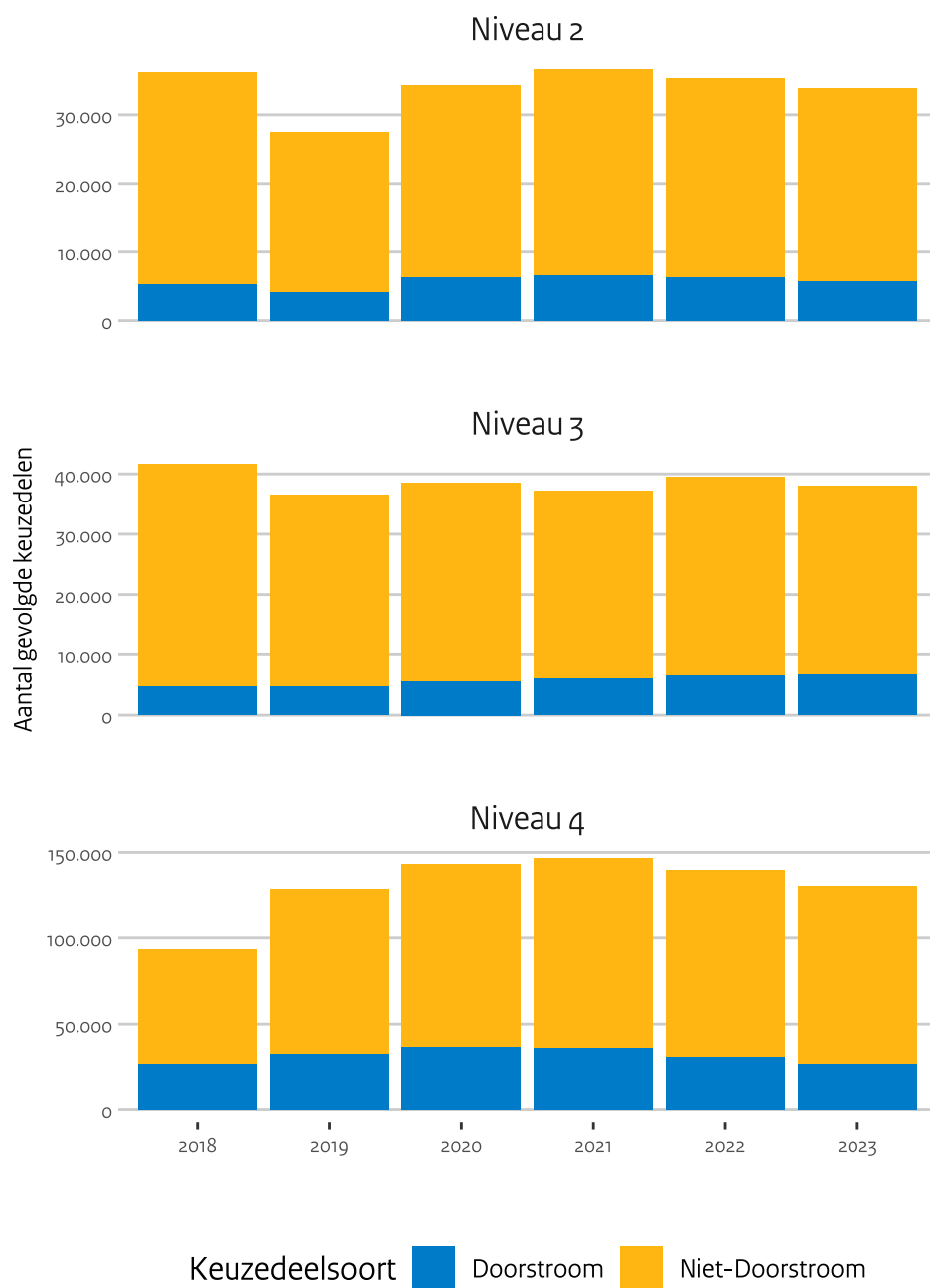
A Bijlage

A.1 Gevolgde keuzedelen binnen de populatie

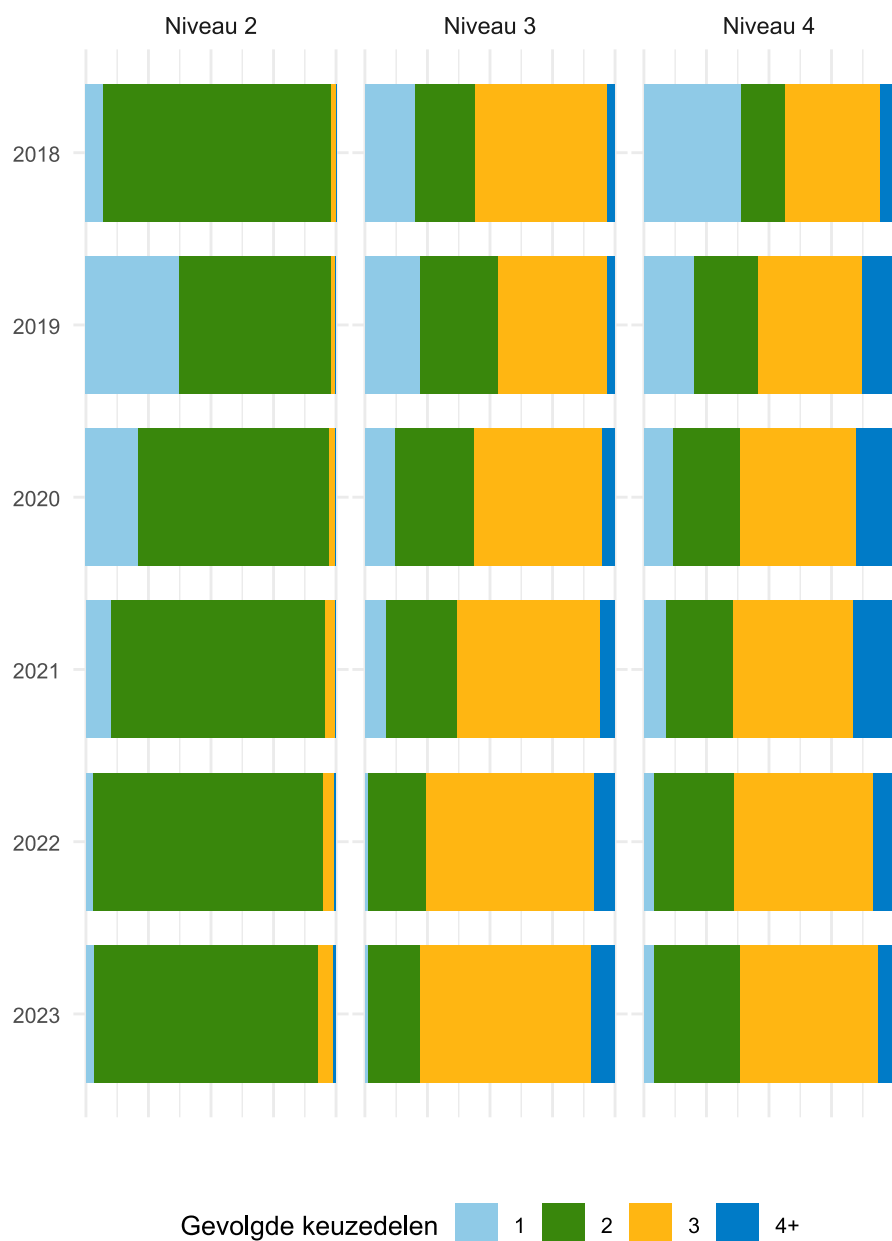
In Figuur A.1, Figuur A.2, Figuur A.3 en Figuur A.4 is informatie te vinden over gevolgde (doorstroom)keuzedelen binnen de populatie. Door de selectie die is toegepast voor dit onderzoek, wijkt deze informatie mogelijk af van andere publicaties. Alhoewel het aantal unieke gevolgde keuzedelen toeneemt over tijd (Figuur A.1), blijft het totaal aantal gevolgde keuzedelen stabiel (Figuur A.2). Het aantal gevolgde keuzedelen is sterk afhankelijk van het niveau van het diploma (Figuur A.3). Dit is te verklaren door verschillen in de minimale studiebelastingen die aan keuzedelen moeten worden besteed. Het aantal studenten dat een doorstroomkeuzedeel heeft gevolgd (Figuur A.4) is redelijk stabiel over tijd en verschilt per niveau.

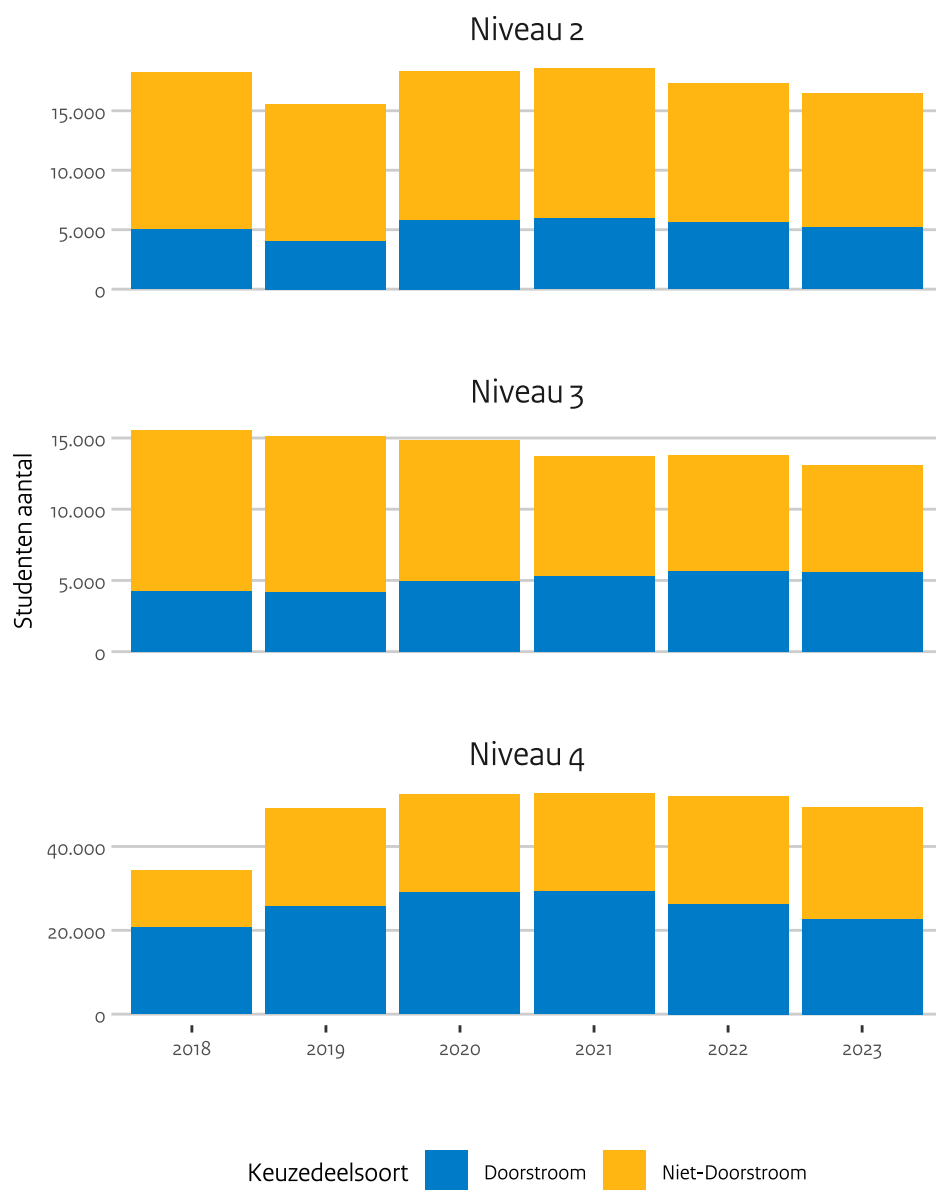
Figuur A.1: Het aantal unieke gevolgde keuzedelen.

Figuur A.2: Het totaal aantal gevolgde keuzedelen

Figuur A.3: Aantal keuzedelen per student

Figuur A.4: Aantal studenten met of zonder gevolgd doorstroomkeuzedeel

A.2 Doorstroompercentage per doorstroomkeuzedeel voor niveau 2

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0007	Basis patroontekenen	73	71	68	67	64	63
K0038	Financiële administratie niveau 2 doorstroom	76	76	72	62	69	62
K0061	Leidinggeven	53					
K0071	Nederlands 3F	44		48	67	36	57
K0089	Rekenen 3F	53	56	61	28		
K0126	Voorbereiding op Allround signmaker (niveau 3)	61	64	54			
K0129	Voorbereiding op Ruimtelijk vormgever niveau 4 (ontwerp maken)	72	54	65	67	53	62
K0130	Voorbereiding op Signspecialist (niveau 4)	68		70	68	68	65
K0171	Schoonmaken	65	69	58	54	45	51
K0207	Doorstroom naar niveau 3 Zorg en Welzijn	73	71	71	64	61	64
K0209	Be- en verwerkingstechnieken textiel	60	59	62	62	57	63
K0232	Doorstroom naar sport & bewegen niveau 3	66	74	69	63	60	61
K0279	2D-tekenen	55	50	67	51	57	60
K0280	3D-tekenen	71	50	71	63	52	75
K0400	Security in systemen en netwerken 1						62
K0498	Oriëntatie op Applicatieontwikkeling						67
K0524	Creatieve typografie	83	81	79	73	59	60
K0536	Oriëntatie op conceptontwikkeling van een media-uiting			79	66	78	
K0654	Basis Wonen	70		71	79	59	
K0719	Basis programmeren	85			72	69	80

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0745	Assisteren bij zorg en welzijn	77	77	70	62	58	61
K0764	Doorstroom naar niveau 3 secretariaal	69	70	77	69	73	71
K0789	Basis wiskunde, natuurkunde en mechanica voor de bouw		57	52			
K0802	Engels A2/B1	65	66	61	54	53	52
K0803	Engels B1/B2		50	50	59	51	47
K0950	Basis exact, geschikt voor niveau 2 en 3	70					
K1005	Verdieping in de zorg geschikt voor niveau 2			64	56	60	64
K1130	Rekenen 3F			57	50	37	26
K1167	Werken met kinderen in de gastouderopvang			79	58	65	66
K1185	Doorstroom vanuit niveau 2				35	42	49
K1364	Rekenen mbo-niveau 3						56
K1365	Rekenen mbo-niveau 4						78

A.3 Doorstroompercentage per doorstroomkeuzedeel voor niveau 3

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0058	Juridisch secretaresse				65	55	
K0061	Leidinggeven	50	38	49	32	28	30
K0063	Logistieke vakkennis en vaardigheden	21		29			
K0071	Nederlands 3F	48	46	47	43	38	29
K0073	Ondersteuning bij de uitvoering van diverse HRM processen		44		35	45	53
K0077	Organisatie interne evenementen	54	52	59	53	43	24
K0089	Rekenen 3F	49	48	51	39	17	20
K0125	Vorbereiding hbo	45	38	29	23	16	19
K0159	Jeugd- en opvoedhulp					30	
K0171	Schoonmaken						19
K0207	Doorstroom naar niveau 3 Zorg en Welzijn						46
K0232	Doorstroom naar sport & bewegen niveau 3						45
K0279	2D-tekenen	60	37	25	39	46	41
K0280	3D-tekenen	63	66	70	61	54	53
K0377	Verdieping biologie voor de Allround laborant	40	45	41	55	46	42
K0386	Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor niveau 4					15	
K0398	Onderhoud kleine verbrandingsmotoren (buitenboordmotoren, tuin- en parkmachines)			58	34	45	42
K0400	Security in systemen en netwerken 1	62	61	55	46		
K0419	Verdieping Organische chemie 1	41	67	47	70	53	44

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0430	Fiscale werkzaamheden in de praktijk						50
K0464	Marketing-communicatie						58
K0467	Voorbereiding Doorstroom Analisten	45	63	56	67	53	38
K0498	Oriëntatie op Applicatieontwikkeling				50	21	
K0503	Verdieping geluid	26	30	46			
K0504	Verdieping licht		38	50			
K0524	Creatieve typografie	49	44	43	44	34	27
K0536	Oriëntatie op conceptontwikkeling van een media-uiting	42	45	40	49	53	36
K0603	Leisure leefstijlen	24	37	52	52		
K0679	Fysica geschikt voor niveau 3	63					
K0712	Politie	12	14	11			
K0719	Basis programmeren	63	59	71	48	47	
K0720	Basis scripting & databases	66	74	83			
K0725	Experimentele modevormgeving	37			38		
K0730	Programmeren van microcontrollers	62	36	50	47	54	54
K0747	Specialist Passend Onderwijs				50		
K0769	Inleiding fotografieproductie				50	33	38
K0802	Engels A2/B1	45	42	39	36	33	30
K0803	Engels B1/B2	40	37	27	30	33	24
K0927	Praktijkonderzoek				50	47	52
K0960	Duits A2/B1 in het beroepsonderwijs	74	55	45	33	19	19
K0961	Duits B1/B2 in het beroepsonderwijs			62	38		
K0975	Werken met GNSS systemen			35	39	39	65
K0982	Doorstroom naar sport & bewegen niveau 4				77		

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0988	Gerontopsychiatrie			33	31	43	23
K1074	Bedrijfseconomie geschikt voor niveau 3			54	44	40	52
K1130	Rekenen 3F			51	48	39	25
K1313	Oriëntatie op de politie					33	24
K1358	Gebiedsgebonden politie en opsporing						26
K1365	Rekenen mbo- niveau 4						43

A.4 Doorstroompercentage per doorstroomkeuzedeel voor niveau 4

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0018	Commercie (verkoop)	60	64	49	50	64	55
K0049	Instroom pabo aardrijkskunde	60	57	48			
K0050	Instroom pabo geschiedenis	60	57	50	21		
K0051	Instroom pabo natuur & techniek	61	57	49	22		
K0052	Integraal advies financiële producten en diensten	48	48	45	59	42	
K0057	Internationalisering en internationaal recht	73	72	70	62	59	60
K0058	Juridisch secretaresse	30	26	46	30	33	
K0061	Leidinggeven	52	52	35	42	35	37
K0071	Nederlands 3F	42					
K0073	Ondersteuning bij de uitvoering van diverse HRM processen	39	41	44	34	37	37
K0074	Onderzoek en beleid	69	70	66	64	57	56
K0075	Ontwerpen					56	
K0077	Organisatie interne evenementen	42	48	40	35	33	34
K0089	Rekenen 3F		60				
K0125	Voorbereiding hbo	57	57	53	49	48	49
K0148	Doorstroom naar HBO Gezondheidszorg	42	37	31	27	26	22
K0159	Jeugd- en opvoedhulp	41	39	37	34	31	30
K0184	Voorbereiding hbo kunstonderwijs	42	45	42	33	28	31
K0205	Voorbereiding HBO Wiskunde voor de techniek	57	61	56	57	55	53
K0231	Doorstroom naar HBO mens en maatschappij	53	61	51	49	50	47
K0250	Crossmediaal communiceren	49	54	48	43	42	38

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0270	Hbo-doorstroom handel	66	71	66	61	50	50
K0280	3D-tekenen	36	38	25	32	28	28
K0296	Productvormgeving	36	38	40	40	28	33
K0357	Lichtplan voor woon/werkruimte				25		
K0360	Oriëntatie op digitaal forensisch onderzoek					60	59
K0372	Medische microbiologie	62	47	35	29	42	48
K0386	Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor niveau 4	16	25	21	18	19	18
K0397	Methode-ontwikkeling en validatie	52	53	38	39	38	41
K0400	Security in systemen en netwerken 1	46	44	41	39	18	17
K0405	Technische microbiologie	59	48	41	34	34	41
K0419	Verdieping Organische chemie 1	55	51	46	45	35	40
K0420	Verdieping Organische chemie 2		54	51	41	19	47
K0430	Fiscale werkzaamheden in de praktijk	52	55	52	45	40	49
K0444	Security in systemen en netwerken 2	42	42	39	37	24	
K0459	Funderingstechnieken		58	53	52	36	
K0464	Marketing-communicatie	49	57	58	43	48	33
K0478	Betonbouw		65	51	58	38	
K0479	Bouwen met hout		41	43	39		
K0481	Embedded Design	50	47	48	45	47	41
K0482	Maatvoeringstechnieken	32	35	34	37	41	54
K0498	Oriëntatie op Applicatieontwikkeling	61	55	47	45	40	28
K0524	Creatieve typografie		56	48	25	34	30

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0536	Oriëntatie op conceptontwikkeling van een media-uiting	44	29	29	38	25	
K0550	Triptiek Dance Trends	48	30	53	41		47
K0551	Triptiek Performing Arts	18	44	50	29	29	26
K0566	Powertrain (verdieping), voorbereiding op HBO Automotive		36	24	50	28	50
K0573	Vehicle technology (verdieping), voorbereiding op HBO Automotive		44	50			
K0601	Doorstroom groen hbo	62	62	58			
K0603	Leisure leefstijlen	25	34	26	33	24	
K0622	Biobased in jouw beroep van morgen		58				
K0634	Laboratoriumrekenen en wiskunde	67	56	54	51	40	55
K0670	Binnenhuisarchitectuur		65	58	65	58	54
K0679	Fysica geschikt voor niveau 3			32			
K0680	Human interface & cloud computing	36	47	45	50	57	31
K0687	Methodisch ontwerpen	47	46	43	40	33	38
K0714	Verdieping kosten in de bedrijfsadministratie	61	40	38	53	58	56
K0719	Basis programmeren		50		34	53	
K0725	Experimentele modevormgeving	23	19	22	32	17	25
K0730	Programmeren van microcontrollers	50	42	41	36	38	40
K0738	Assisteren van de vastgoedmakelaar		70	35	43	54	48
K0739	Consumentenproducten en verpakkingen ontwerpen		38	61	50		
K0740	Herbestemming in de bouw			33	65	38	
K0747	Specialist Passend Onderwijs	56	69	46	40	40	42

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0762	Cloud en datacenter engineering			42	32		40
K0768	Hbo-doorstroom financieel administratieve beroepen	69	69	37	67	62	55
K0769	Inleiding fotografieproductie	16	20	24	25	25	25
K0802	Engels A2/B1		46	33	22	18	29
K0803	Engels B1/B2	46	51	46	41	42	43
K0841	Voorbereiding havo aardrijkskunde	63	33	44	52		22
K0842	Voorbereiding havo biologie	47	50	53	42	41	30
K0843	Voorbereiding havo economie		56	42	22	55	46
K0844	Voorbereiding havo geschiedenis	59		62	44	24	25
K0846	Voorbereiding havo natuurkunde	66	67	75	53	52	23
K0847	Voorbereiding havo scheikunde	61	65	70	41	54	30
K0848	Voorbereiding havo wiskunde A	59	76	57	45	53	34
K0881	Verdieping marketingcommunicatie	61	66	57	49	40	52
K0899	Exact verdiepend, geschikt voor niveau 3 en 4		50		28	24	29
K0902	Geriatrische revalidatiezorg				17	33	13
K0907	Inleiding contactlensaanpassing en skiascopie	40	49	40	65	49	53
K0922	Verdieping in de medische techniek				42		
K0927	Praktijkonderzoek	58	26	25	44	42	39
K0942	Verdieping binoculair zien en vooronderzoek	47	44	39	69	38	56
K0960	Duits A2/B1 in het beroepsonderwijs	46	49	46	40	37	41
K0961	Duits B1/B2 in het beroepsonderwijs		24	39	41	25	36
K0974	Voorbereiding pabo	58	68	59	61	59	64

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0986	Frans A2/B1 in het beroepsonderwijs		67	38	50	22	
K0989	Industriële robotica		30	42	42	36	43
K0994	Oriëntatie op transformatie van vastgoed			26	42		
K1000	Spaans A2/B1 in het beroepsonderwijs		50	34	29	27	28
K1002	Spoorbouw				71		43
K1008	Vorbereiding hbo mechanica				66	52	50
K1012	AV-dramaproductie			22	14	9	13
K1020	Industrial design oriëntatie		23			46	36
K1067	Smart technology			46	44	63	46
K1079	Maatvoeringstechnieken					34	37
K1084	Renewable energy					21	24
K1104	Online marketing (verdieping)			51	47	31	38
K1121	Instrumentation for space				42		
K1126	Optical engineer					31	
K1141	Bouwen met hout				53	35	36
K1143	Funderingstechnieken					46	27
K1218	Vorbereiding hbo wiskunde voor de techniek gevorderd						45
K1280	Retailtransformatie als tactisch middel						33
K1283	Theatermaken					25	31
K1290	Cloud engineering				29	40	42
K1299	Verdieping muziektheorie - herkennen en toepassen					59	26
K1332	Robotmelken						42
K1348	Vorbereiding hbo wiskunde voor de techniek-I-Breed					47	68
K1349	Vorbereiding hbo wiskunde voor de techniek-II-Specifiek						74

A.5 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 2 naar niveau 3

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0007	Basis patroontekenen	82		58	65		
K0038	Financiële administratie niveau 2 doorstroom	64	62	59	60	58	57
K0089	Rekenen 3F	77	65	83			
K0171	Schoonmaken	67	76	59	70	57	76
K0207	Doorstroom naar niveau 3 Zorg en Welzijn	72	70	65	62	60	65
K0209	Be- en verwerkingstechnieken textiel					40	62
K0232	Doorstroom naar sport & bewegen niveau 3	67	69	58	60	61	62
K0279	2D-tekenen		61	72		84	81
K0719	Basis programmeren	50					
K0745	Assisteren bij zorg en welzijn	81	77	63	66	50	75
K0764	Doorstroom naar niveau 3 secretariael	55		56			
K0802	Engels A2/B1	69	69	65	66	65	68
K0803	Engels B1/B2					50	62
K1005	Verdieping in de zorg geschikt voor niveau 2			78		77	70
K1130	Rekenen 3F			76	73		
K1167	Werken met kinderen in de gastouderopvang			69	68	72	68
K1364	Rekenen mbo-niveau 3						76
K1365	Rekenen mbo-niveau 4						64

A.6 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 2 naar niveau 4

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0061	Leidinggeven	78	72	83	58	65	
K0071	Nederlands 3F	88	90	89	85	86	85
K0077	Organisatie interne evenementen	77			81		
K0089	Rekenen 3F	82	80	82	81		
K0125	Vorbereiding hbo				64		
K0280	3D-tekenen		82		74	88	
K0377	Verdieping biologie voor de Allround laborant				69	75	
K0398	Onderhoud kleine verbrandingsmotoren (buitenboordmotoren, tuin- en parkmachines)			81			
K0400	Security in systemen en netwerken 1	74	82	84	81		
K0524	Creatieve typografie	64	81	73	76	67	
K0536	Oriëntatie op conceptontwikkeling van een media-uiting	82	89			74	
K0712	Politie		68				
K0719	Basis programmeren	69	64	73			
K0720	Basis scripting & databases		67	60			
K0802	Engels A2/B1	86	87	82	80	84	83
K0803	Engels B1/B2			73	74	85	79
K0927	Praktijkonderzoek				55	75	
K0960	Duits A2/B1 in het beroepsonderwijs	76	79	73	71		
K1130	Rekenen 3F			79	76	81	79
K1313	Oriëntatie op de politie					80	
K1365	Rekenen mbo-niveau 4						82

A.7 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 3 naar niveau 4

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0061	Leidinggeven	78	72	83	58	65	
K0071	Nederlands 3F	88	90	89	85	86	85
K0077	Organisatie interne evenementen	77			81		
K0089	Rekenen 3F	82	80	82	81		
K0125	Vorbereiding hbo				64		
K0280	3D-tekenen		82		74	88	
K0377	Verdieping biologie voor de Allround laborant				69	75	
K0398	Onderhoud kleine verbrandingsmotoren (buitenboordmotoren, tuin- en parkmachines)			81			
K0400	Security in systemen en netwerken 1	74	82	84	81		
K0524	Creatieve typografie	64	81	73	76	67	
K0536	Oriëntatie op conceptontwikkeling van een media-uiting	82	89			74	
K0712	Politie		68				
K0719	Basis programmeren	69	64	73			
K0720	Basis scripting & databases		67	60			
K0802	Engels A2/B1	86	87	82	80	84	83
K0803	Engels B1/B2			73	74	85	79
K0927	Praktijkonderzoek				55	75	
K0960	Duits A2/B1 in het beroepsonderwijs	76	79	73	71		
K1130	Rekenen 3F			79	76	81	79
K1313	Oriëntatie op de politie					80	
K1365	Rekenen mbo-niveau 4						82

A.8 Percentage studiesucces per doorstroomkeuzedeel bij doorstroom van niveau 4 naar hbo

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0018	Commercie (verkoop)	77	76	69	68		
K0049	Instroom pabo aardrijkskunde		68				
K0050	Instroom pabo geschiedenis	80	67				
K0051	Instroom pabo natuur & techniek	80	76	76			
K0052	Integraal advies financiële producten en diensten	56			62		
K0057	Internationalisering en internationaal recht	60	53	55	54	55	53
K0058	Juridisch secretaresse	65		64		57	
K0061	Leidinggeven	70	76	58	53	57	54
K0073	Ondersteuning bij de uitvoering van diverse HRM processen	85	75	67	70	67	64
K0074	Onderzoek en beleid	70	60	67	51	57	
K0077	Organisatie interne evenementen	72	76	73	66	69	68
K0125	Vorbereiding hbo	72	75	69	64	65	68
K0148	Doorstroom naar HBO Gezondheidszorg	64	89	86	81	84	84
K0159	Jeugd- en opvoedhulp	73	76	66	60	64	67
K0184	Vorbereiding hbo kunstonderwijs	84	80	79	71	79	78
K0205	Vorbereiding HBO Wiskunde voor de techniek	77	82	75	73	76	79
K0231	Doorstroom naar HBO mens en maatschappij	74	72	67	63	68	83
K0250	Crossmediaal communiceren	70	80	67	66	71	54
K0270	Hbo-doorstroom handel	76	76	60	62	69	62
K0280	3D-tekenen	64	65	63	43	61	79

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0296	Productvormgeving				67		
K0386	Verdieping diergedrag, dierenwelzijn en ethiek geschikt voor niveau 4	61	62	72	61	73	67
K0397	Methode- ontwikkeling en validatie		88	71	68	85	80
K0400	Security in systemen en netwerken 1	72	76	68	67	61	
K0405	Technische microbiologie		88	78	76	81	74
K0419	Verdieping Organische chemie 1		77	86	80	74	
K0420	Verdieping Organische chemie 2				61		
K0430	Fiscale werkzaamheden in de praktijk	68	66	61	52	62	60
K0444	Security in systemen en netwerken 2	74	69	70	66	68	
K0464	Marketing- communicatie	71	74	67	60	69	69
K0478	Betonbouw		73	72			
K0479	Bouwen met hout				50		
K0481	Embedded Design	61	72	71	65	70	65
K0482	Maatvoeringstechnieken		84	76	72		
K0498	Oriëntatie op Applicatieontwikkeling	75	77	82	74	67	
K0524	Creatieve typografie			61	68	73	73
K0536	Oriëntatie op conceptontwikkeling van een media- uiting			57	52		
K0551	Triptiek Performing Arts			82			
K0566	Powertrain (verdieping), voorbereiding op HBO Automotive				64		
K0601	Doorstroom groen hbo	72	73				

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0603	Leisure leefstijlen	53	75	46	74	42	
K0634	Laboratoriumrekenen en wiskunde		88	69	78		
K0670	Binnenhuisarchitectuur		86	82	78	82	84
K0680	Human interface & cloud computing		70	61			
K0687	Methodisch ontwerpen	62	75	72	59	65	75
K0714	Verdieping kosten in de bedrijfsadministratie	86					
K0719	Basis programmeren				50		
K0725	Experimentele modevormgeving		63		65	45	76
K0730	Programmeren van microcontrollers	77	66	75	67	75	79
K0738	Assisteren van de vastgoedmakelaar					58	58
K0739	Consumentenproducten en verpakkingen ontwerpen			57			
K0747	Specialist Passend Onderwijs	70	61	74	66	69	63
K0762	Cloud en datacenter engineering				72		
K0768	Hbo-doorstroom financieel administratieve beroepen	79	68		70	68	
K0769	Inleiding fotografieproductie		79	66	76	68	64
K0802	Engels A2/B1			50			69
K0803	Engels B1/B2	74	73	61	62	64	64
K0842	Voorbereiding havo biologie		69	73	52	71	62
K0844	Voorbereiding havo geschiedenis				57		
K0846	Voorbereiding havo natuurkunde	82		67		70	
K0847	Voorbereiding havo scheikunde	85	70	84	67	66	
K0848	Voorbereiding havo wiskunde A	71	70	65	77	73	76
K0881	Verdieping marketingcommunicatie	63	71		67		64

Code	Naam Keuzedeel	2018	2019	2020	2021	2022	2023
K0902	Geriatrische revalidatiezorg				50		
K0907	Inleiding contactlensaanpassing en skiascopie		75				
K0927	Praktijkonderzoek				63	69	60
K0942	Verdieping binoculair zien en vooronderzoek			65	75		
K0960	Duits A2/B1 in het beroepsonderwijs	64	76	70	69	72	68
K0961	Duits B1/B2 in het beroepsonderwijs			68	74	56	60
K0974	Vorbereiding pabo	75	75	74	66	69	71
K0986	Frans A2/B1 in het beroepsonderwijs				50		
K0989	Industriële robotica			79	73	39	70
K1000	Spaans A2/B1 in het beroepsonderwijs			57	60	68	
K1008	Vorbereiding hbo mechanica					69	
K1067	Smart technology				57	71	66
K1104	Online marketing (verdieping)			74	58	48	65
K1141	Bouwen met hout						65
K1348	Vorbereiding hbo wiskunde voor de techniek-I-Breed						84
K1349	Vorbereiding hbo wiskunde voor de techniek-II-Specifiek						81
K1395	Personen-, familie- en erfrecht						54